

pop
jazz

KONSERVATORIO

**MUSKARIN
OPETUSSUUNNITELMA**

MUSKARIN OPETUSSUUNNITELMA

päivitetty 11.6.2024

1 Pop & Jazz Konservatorio	4
1.1 Taiteen perusopetus	4
1.2 Pop & Jazz Konservatorion arvot	4
2 Muskaritoimintaa kaikenikäisille	5
2.1 Lasten muskarit	6
2.2 Aikuisten ja seniorien muskari	7
2.3 Muskarin ryhmäjaot ja tunnit	7
3 Lasten muskarituntien sisältö	8
3.1 Muskarin tavoitteet	8
3.2 Musiikilliset työtavat, yleistä	9
3.2.1 Musiikin kuuntelu	9
3.2.2 Laulaminen ja oma äänenkäyttö	9
3.2.3 Musiikkiliikunta	9
3.2.4 Soittaminen	9
3.2.5 Taideintegraatio	10
3.2.6 Improvisaatio	10
4 Muskarin musiikilliset tavoitteet eri ikäkausina	10
4.1 Perhemuskarit, 0-2 -vuotiaat aikuisen kanssa	10
4.1.1 Vauvat 3kk-12kk oman aikuisen kanssa	10
4.1.2 1-vuotiaat oman aikuisen kanssa	11
4.1.3 2-vuotiaat oman aikuisen kanssa	11
4.1.4 Musiikilliset työtavat perhemuskareissa	12
4.1.4.1 Kuuntelu	12
4.1.4.2 Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö	12
4.1.4.3 Musiikkiliikunta	12
4.1.4.4 Soittaminen	13
4.1.4.5 Taideintegraatio	13
4.2 Leikkiryhmät 3v.	13
4.2.1 Musiikilliset työtavat leikkiryhmissä	14
4.2.1.1 Kuuntelu	14
4.2.1.2 Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö	14
4.2.1.3 Musiikkiliikunta	14
4.2.1.4 Soittaminen	15
4.2.1.5 Taideintegraatio	15
4.3 Leikkiryhmät 4v.	15
4.3.1 Musiikilliset työtavat 4-vuotiaiden leikkiryhmissä	16

4.3.1.1 Kuuntelu	16
4.3.1.2 Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö	16
4.3.1.3 Musiikkiliikunta	16
4.3.1.4 Soittaminen	17
4.3.1.5 Taideintegraatio	17
4.4 Leikkiryhmät 5-6 v.	17
4.4.1 Musiikilliset työtavat 5-6-vuotiaiden leikkiryhmissä	18
4.4.1.1 Kuuntelu	18
4.4.1.2 Laulaminen, loruleminen ja äänenkäyttö	18
4.4.1.3 Musiikkiliikunta	19
4.4.1.4 Soittaminen	19
4.4.1.5 Taideintegraatio	19
4.6 Soitinmuskarit 5-7v.	19
4.6.1 Soitinmuskarit yleisesti	20
4.6.2 Musiikilliset työtavat soitinmuskarissa	21
4.6.2.1 Kuuntelu	21
4.6.2.2 Laulaminen, loruilu, äänenkäyttö	21
4.6.2.3 Musiikkiliikunta	22
4.6.2.4 Soittaminen	22
4.6.2.5 Taideintegraatio	22
4.6.3 Soitinkaruselli eli soitinkokeilu 5-7-vuotiaille	23
4.6.4 Kantelemuskari	23
4.6.5 Pianomuskari	23
4.6.6 Kitaramuskari	23
4.6.7 Lyömäsoitinmuskari	23
4.6.8 Nokkahuilumuskari	24
4.6.9 Ukulelemuskari	24
4.7 Aikuis- ja seniorimuskarit	24
4.7.1 Kuuntelu	24
4.7.2 Laulaminen	24
4.7.3 Musiikkiliikunta	25
4.7.4 Soittaminen	25
4.7.5 Taideintegraatio	25

1 Pop & Jazz Konservatorio

Pop & Jazz Konservatorio on rytmimusiikkiin erikoistunut musiikkialan harrastetavoitteista perusopetusta ja ammatillista peruskoulutusta tarjoava musiikkioppilaitos, joka on kehittynyt 1970-luvun pienestä musiikkiopistosta yhdeksi Euroopan arvostetuimmista rytmimusiikkioppilaitoksista.

Pop & Jazz Konservatoriossa järjestetään musiikkialan ammatillista peruskoulutusta ja taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta. Oppilaitoksessa voidaan antaa myös taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta ja järjestää lasten iltapäivätoimintaa, kun vastaavat opetuksen järjestämisluvat on saatu. Pop & Jazz Konservatorio on keskittynyt pääosin rytmimusiikin opetukseen. Rytmimusiikin piiriin kuuluvat pop-, jazz- ja rockmusiikki, tanssimusiikki sekä maailmanmusiikki. Konservatorio on aktiivinen rytmimusiikin koulutuksen kehittäjä.

1.1 Taiteen perusopetus

Pop & Jazz Konservatorion antama taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukainen opetus perustuu lakiin ja asetukseen taiteen perusopetuksesta (L 633/1998 ja A 813/1998) sekä opetushallituksen 6.8.2002 vahvistamiin taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaperusteisiin. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän rahoitus muodostuu opetustuntikohtaisesta valtionosuudesta, kuntatuesta ja oppilasmaksuista.

1.2 Pop & Jazz Konservatorion arvot

Pop & Jazz Konservatorion arvot ovat

- Osallisuus
- Yhteisöllisyys
- Oppijakeskeisyys
- Vastuullisuus
- Musiikin merkityksellisyys

Osallisuus. Osallisuuden kokemus on tunne siitä, että olen merkityksellinen ja minulla on oikeus tulla kuulluksi, kunnioitetuksi ja otetuksi mukaan yhteisön prosesseihin. Osallisuus edistää yhdenvertaisuutta, moniarvoisuutta ja demokratiaa, luoden samalla vahvemman ja yhtenäisemmän oppilaitoksen.

Yhteisöllisyys. Yhteisöllisyys tarkoittaa ihmisten tai ryhmien välistä yhteenkuuluvuuden tunnetta ja keskinäistä vuorovaikutusta, jotka ilmenevät yhteistyönä, tukena ja sosiaalisena verkostona, joka luo yhteisen identiteetin ja vastuullisuuden tunnetta yhteisössä. Yhteisöllisyys ja osallisuuden toteutuminen edellyttävät myös empatiaa eli kykyä asettua toisen ihmisen asemaan, ymmärtää hänen tunteitaan ja näkökulmaansa sekä reagoida näihin tunteisiin myötätunnolla. Vahva yhteisöllisyys voi mahdollistaa osallisuuden kokemisen, sillä

yhteisöllisyys tarjoaa foorumeita vuorovaikutukselle, tuelle ja yhteistyölle.

Oppijakeskeisyys. Oppijakeskeisyyden keskiössä on yksilö oppijana. Oppijakeskeisyys tukee oppijoiden autonomiaa, itsesäätelytaitoja ja kykyä soveltaa oppimaansa erilaisissa tilanteissa. Oppiminen on elinikäinen prosessi ja sille halutaan luoda ympäristö, jossa jokainen oppija voi saavuttaa potentiaalinsa parhaalla mahdollisella tavalla. Oppijakeskeisyydessä otetaan huomioon oppijoiden yksilölliset tarpeet, kiinnostukset, oppimistyyli ja kyvyt ja opetus suunnitellaan tukemaan jokaisen oppijan kehitystä ja oppimista. Oppijat ovat aktiivisesti mukana oppimisprosessissaan, ottavat vastuuta omasta opiskelustaan ja saavat mahdollisuuksia itsenäiseen tutkimiseen, ongelmanratkaisuun ja kriittiseen ajatteluun.

Vastuullisuus. Vastuullisuus tarkoittaa sitä, että yksilö ja yhteisö ottavat vastuun omista päätöksistään, valinnoistaan ja vaikutuksistaan ympäröivään maailmaan. Vastuullisuus ilmenee muun muassa ekologisesti kestävien valintojen tekemisellä ja yhteisön jäsenten hyvinvoinnin tukemisena. Vastuullisuuteen sisältyy myös halu oppia ja kehittyä vastuullisemmaksi toimijaksi yhteiskunnassa ja tarkastella omia toimiaan eettisestä näkökulmasta. Vastuullinen oppija ottaa vastuun omasta opiskelustaan ja oppimisestaan, huolehtii omasta motivaatiostaan ja innostuksestaan, asettaa itselleen tavoitteita ja opettelee suunnittelemaan harjoitteluaan ja opiskeluaan. Vastuullinen oppija näkee vaivaa tavoitteidensa eteen, arvioi omaa edistymistään sekä tunnistaa vahvuutensa ja kehityskohteensa.

Musiikin merkityksellisyys. Meitä yhdistää innostus ja kiinnostus musiikkiin, jonka merkitys ihmiselle on valtava. Musiikissa on voimaa ja musiikki antaa paljon iloa. Hyvä musiikkisuhde ja tutkimusmatka musiikin maailmaan edistää luovuutta ja yhteisöllisyyttä ja vahvistaa kognitiivisia kykyjä ja kaikkea oppimista. Traditioon kuuluminen ja musiikillisen kunnianhimon kasvu tukevat musiikillista tunteilmaisua, itsetunnon kasvua ja onnellisuutta.

2 Muskaritoimintaa kaikenikäisille

Pop & Jazz Konservatoriossa järjestetään musiikkileikkikoulutoimintaa lapsille, aikuisille ja senioreille. Tavoitteet on asetettu ikätasoisesti huomioiden ryhmän erityiset tarpeet. Työtapoina muskareissa voidaan käyttää laulua, soittoa, kuuntelua, musiikkiliikuntaa, taideintegraatiota ja improvisointia.

Musiikki vaikuttaa ihmisen kehitykseen kokonaisvaltaisesti ja tukee monipuolisesti fyysistä, henkistä, sosiaalista ja emotionaalista hyvinvointia. Musiikin monipuoliset vaikutukset ulottuvat kognitiiviselle, sosioemotionaalille, psykomotoriselle ja esteettiselle alueelle, tarjoten arvokkaita mahdollisuuksia oppimiseen ja kasvuun.

Kognitiivisella tasolla musiikki tarjoaa ainutlaatuisen ympäristön tiedon vastaanottamiselle ja käsittelylle. Sen avulla muskarilaiset harjoittavat kieltä, ajattelua, havainnointia ja muistia. Musiikin avulla voi oppia arvioimaan, valikoimaan ja tallentamaan tietoa sekä käyttämään sitä

hyväksi ongelmanratkaisutilanteissa. Lisäksi musiikki syventää oppimista ja auttaa muistamaan opittua.

Musiikki aktivoi aivoissa tunteita käsitteleviä osia. Sosioemotionaalaisella tasolla musiikki edistää ihmisen henkistä ja emotionaalista hyvinvointia. Musiikin avulla voi oppia ilmaisemaan tunteita ja kehittämään itsetuntoa, myönteistä minäkuvaa ja tahdonmuodostusta. Musiikki voi luoda myös myönteisiä ihmissuhteita, opettaa ryhmässä toimimista ja sosiaalisia taitoja, kuten konfliktin ratkaisua, toisten kunnioittamista ja kykyä empatiaan. Samalla se tarjoaa iloa ja mahdollisuuden ilmaista itseään vapaasti.

Psykomotorisella tasolla musiikki tukee ihmisen motoristen taitojen monipuolista kehittymistä. Se edistää rytmittäjää, tasapainoa, koordinaatiota ja kontakti- ja kommunikointikykyä. Lisäksi musiikki voi tarjota liikunnan iloa ja hyvän olon tunnetta, mikä voi vahvistaa psykomotorisia kykyjä.

Esteettisellä tasolla musiikki rohkaisee havainnoimaan kauneutta ympärillämme sekä luovaan ilmaisuun ja ajatteluun. Musiikki tarjoaa myös mahdollisuuden arvojen ja asenteiden kehittämiseen. Muskarilaisia rohkaistaan ilmaisemaan itseään eri tavoin ja kehittämään mielikuvitustaan esimerkiksi tarinoiden avulla.

2.1 Lasten muskarit

Musiikkileikkikoulun tavoitteena on herättää lapsen kiinnostusta ja rakkautta musiikkiin sekä tukea lapsen kokonaispersoonallisuuden tasapainoista kasvua. Musiikkileikkikoulu on innostavaa ja leikkimielistä, mutta myös tavoitteellista toimintaa. Tunneilla harjoitellaan musiikin perusasioita: rytmi, tempo, melodia, kesto, sointiväri, harmonia ja dynamiikka laulaen, lorutellen, liikkuen, soittaen, kuunnellen ja improvisoiden. Tavoitteet etenevät lapsen kehitysvaiheen ja musiikillisten taitojen mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös muuta luovaa ilmaisua, kuten kuvallista ilmaisua ja tarinallisuutta.

Musiikin perusasioista rytmi on musiikin lähtökohta ja sitä muskarissa koetaan kehollisesti musiikkiliikunnan kautta, mutta taitojen edetessä myös taputellaan kehorytmejä ja soitetaan soittimilla perussykettä ja erilaisia sanarytmejä. Musiikki sisältää muskarissa tempon selkeitä vaihteluita vastakohtapareina, mm. nopeasti-hitaasti, hidastuen-kiihtyen, joita koetaan liikkuen ja soittaen. Melodiaa opetellaan tuottamaan etenkin laulamalla, mutta myös soittamalla erilaisilla soittimilla. Tunneilla opetellaan kuuntelemaan melodian suuntaa, esimerkiksi korkea ja matala ääni, ylös- ja alaspäin eteneminen. Musiikin kestossa keskitytään aluksi siihen, että musiikki alkaa ja loppuu, sisältää ääntä ja hiljaisuutta. Sointiväriä havainnoidaan erilaisten soittimien ja kuuntelun kautta. Harmonia on läsnä laulujen säestyksessä ja yhteissoitossa. Dynamiikan vaihteluja, esimerkiksi hiljaa-voimakkaasti, hiljentyen-voimistuen, havainnoidaan aluksi erityisesti musiikkiliikuntaa hyödyntäen ja myöhemmin myös oman soittamisen kautta.

Elämyksellinen ja monipuolinen toiminta tarjoaa lapselle onnistumisen kokemuksia ja

mahdollisuuden luovuuden kehittämiseen. Toiminta kannustaa lasta itseilmaisuun, yhdessä tekemiseen ja itsenäiseen ajatteluun sekä luo hyvät valmiudet positiivisen musiikkisuhteen syntymiseen ja musiikkiharrastuksen jatkamiseen. Musiikkileikkikoulun keskeisimpänä tavoitteena on luoda muskarilaiselle mahdollisuus musiikin kokonaisvaltaiseen kokemiseen ja elämyksellisyyteen positiivisessa ilmapiirissä. Kannustava, innostava ja turvallinen oppimisympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista, tarjoaa mahdollisuuksia onnistumisen kokemuksiin.

Pop & Jazz Konservatorion Pop & Jazz muskarista lasten musisoinnin polku vie avoimen opetuksen Bändipajaan tai perusopetuksen puolelle soitinvalmennuksen kautta instrumenttiopintoihin. Monille musiikista tulee hieno, läpi elämän jatkuva, harrastus ja joillekin jopa ammatti.

2.2 Aikuisten ja seniorien muskari

Aikuis- ja seniorimuskarit ovat aikuisille ja seniori-ikäisille suunnattua musiikkitoimintaa. Aikuis- ja seniorimuskarissa lauletaan, soitetaan, kuunnellaan, liikutaan musiikin tahdissa sekä hyödynnetään taideintegraatiota ja improvisoidaan. Aikuis- ja seniorimuskarien tavoitteena on tukea aikuisten ja seniori-ikäisten hyvää musiikkisuhdetta sekä avata mahdollisuuksia uuden oppimiseen. Opetus on oppijalähtöistä ja ryhmään osallistuvat voivat vaikuttaa opiskeltavaan sisältöön.

2.3 Muskarin ryhmäjaot ja tunnit

- Vauvat 3- 6kk ja 7-12 kk, aikuisen kanssa
 - opetusta 45 min. kerran viikossa
 - ryhmäkoko 6-10 lasta
- 1–3-vuotiaiden perheryhmät aikuisen kanssa
 - opetusta 45 min kerran viikossa
 - ryhmäkoko 6-10 lasta
- 3–6-vuotiaiden leikkiryhmät, ilman aikuista
 - opetusta 45 min kerran viikossa
 - ryhmäkoko 6-10 lasta
- 5–7-vuotiaiden soitinmuskarit, ilman aikuista
 - opetusta 45 min kerran viikossa
 - ryhmäkoko 4-6 lasta
- Sisarumuskarit, pienet (sisarukset, joista ainakin toinen on alle 3-vuotias) aikuisen kanssa
 - opetusta 45 min kerran viikossa
 - sisarukset ja 1-2 aikuista
 - ryhmäkoko 6-10 lasta
- Sisarumuskarit, isot (sisarukset, joista molemmat ovat yli 3-vuotiaita) aikuisen kanssa
 - opetusta 45 min kerran viikossa

- sisarukset ja 1–2 aikuista
- ryhmäkoko 6-10 lasta
- Aikuismuskari
 - opetusta 60 min kerran viikossa, ryhmäkoko 5-7 henkilöä
- Seniorimuskari
 - opetusta 60 min kerran viikossa, ryhmäkoko 5-7 henkilöä

3 Lasten muskarituntien sisältö

Musiikkileikkikoulu antaa hyvän perustan mahdollisille tuleville soitto-opinnoille ja kehittää myös lapsen kokonaisvaltaista musikaalisuutta. Tunnit sisältävät laulamista, loruilua, musiikin kuuntelua, soittamista, musiikkiliikuntaa sekä musiikin yhdistämistä muuhun luovaan ilmaisuun tai joitakin näistä työtavoista. Tärkeää on omakohtainen musiikin kokeminen.

Tunnilla on usein jonkinlainen juoni, punainen lanka, jonka ympärille toiminnot rakentuvat muodostaen eheän kokonaisuuden. Mielikuvitusta ruokkivina teemoina voivat olla esimerkiksi vuodenajat, eläimet, erilaiset kulttuurit, avaruus. Opetettavia asioita havainnollistetaan monipuolisesti erilaisilla materiaaleilla opettajan harkinnan mukaan. Materiaaleina voivat olla esimerkiksi kuvat ja videot, väritystehtävät, materiaalit luonnosta, pöytä- ja varjoteatteri, käsinuket, lelut, naamarit, maalaus.

Muskarisoittimistoon kuuluvat rytmisoittimet (mm. kapulat, marakassit, triangelit, kulkuset, quirot), melodiasoittimet (mm. ksylofonit ja muut laattasoittimet), lyömäsoittimet (mm. djembet, bongot, kehärummut), kanteleet, nokkahuilut, ukulelet, akustinen kitara ja bändisoittimet (mm. pieni sähkökitara ja -basso, luokkarummut, rumpusetti, sähköpiano ja laulumikrofoni).

Soitinmuskareissa lapset saavat toisinaan, opettajan harkinnan mukaan, monisteita, jotka sisältävät erilaisia musiikkileikkikoulutunnilla opetettavia lauluja, loruja, värityskuvia, pieniä musiikki- ja soittotehtäviä.

Lukukaudet päättyvät muskarilaisten joului- ja kevätkonsertteihin, joissa muskarilaiset pääsevät esiintymään. Esiintymisen kautta muskarilaiset saavat kokemusta esiintymistilanteista ja ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen.

3.1 Muskarin tavoitteet

- Positiivisten kokemusten ja elämysten herättäminen musiikkia kohtaan.
- Yhdessä musisoimisen ilo ja esiintymiskokemusten saaminen: yhdessä kokeminen ja oppiminen.

- Tunne-elämän rikastuminen: musiikki voi synnyttää kuulijassaan monenlaisia tunteita: se saattaa ilahduttaa ja piristää, toisinaan lohduttaa tai rauhoittaa. Musiikin avulla voidaan tukea lasten tunnetaitojen kehitystä.
- Musiikin tiedollisen ja taidollisen osaamisen kehittyminen monipuolisin työtavoin: lauletaan, soitetaan, liikutaan musiikin mukana, kuunnellaan ja eläydytään musiikkiin erilaisten mielikuvien avulla. Tutustutaan erilaisiin soittimiin ja harjoitellaan pieniä soittotehtäviä ja pysähdytään musiikin pariin.

3.2 Musiikilliset työtavat, yleistä

3.2.1 Musiikin kuuntelu

- Monipuolinen musiikin eri tyyli-suuntien kuuntelu (lastenmusiikki, kansanmusiikki, jazz, pop, rock, maailmanmusiikki, klassinen)
- Tuttujen laulujen tunnistaminen
- Soittimien äänen tunnistaminen, musiikin kuuntelu sekä aktiivisesti että passiivisesti
- Musiikkiin eläytyminen
- Musiikin luomista mielikuvista ja tunnelmista kertomiseen rohkaiseminen
- Musiikin peruskäsitteiden hahmottaminen ja kokeminen kuulonvaraisesti.

3.2.2 Laulaminen ja oma äänenkäyttö

- Muskarilaisten (lapsen ja aikuisen) lauluvaraston kehittäminen ja laajentaminen
- Lauluvaraston kehittäminen ja laajentaminen helpoista muutaman sävelen lauluista kohti laajempia ja haastavampia melodioiden hallintaa
- Oman äänen tuottamiseen rohkaiseminen leikkien, laulujen tai mielikuvien kautta
- Omaan luontevaan ja terveeseen äänenkäyttöön rohkaiseminen
- Eri äänensävyjen ja voimakkuuksien löytämiseen kannustaminen
- Yksin ja yhdessä laulaminen

3.2.3 Musiikkiliikunta

- Keskittymis- ja kuuntelukyvyn, reaktio- ja koordinaatiokyvyn, kontakti- ja kommunikointikyvyn sekä karkea- ja hienomotoristen taitojen kehittäminen
- Rytmin hahmottamisen kehittäminen musiikin sykkeeseen ja erilaisiin tunnelmiin
- Musiikillisten elementtien ja käsiteparien hahmottaminen
- Liikekuvioiden ja tunnelmien improvisoiminen ja pienten tanssien **oppiminen** sekä musiikillisten muotorakenteiden hahmottaminen

3.2.4 Soittaminen

- Kehorytmiikka ja -soittaminen: kaikki soittaminen lähtee kehosta ja kehoa voidaan käyttää musiikin hahmottamiseen.
- Erilaisten äänensävyjen ja voimakkuuksien tuottaminen soitten, leikkien ja mielikuvien kautta

- Sykkeen löytäminen ja vahvistaminen: edetään perussykkeestä sana- ja melodiarytmeihin sekä vapaaseen soittoon
- Soitetaan sekä rytmillä että melodiasoittimia ja tutustutaan bändisoittamisen alkeisiin
- Rohkaistaan omaan keksintään ja improvisointiin
- Soitetaan yksin ja yhdessä
- Opetuksessa voidaan myös hyödyntää musiikkiteknologisia välineitä soiton ja musiikin oppimisessa. Tunneilla voidaan esimerkiksi tuottaa äänimaisemia tai äänittää jokin muskarilaisten pieni sävellys.

3.2.5 Taideintegraatio

- Musiikki ja musisointi yhdistetään eri taidemuotoihin. Lapselle annetaan mahdollisuus ilmaista itseään hänelle ominaisin keinoin mm. keksien tarinoita tai tansseja musiikin tuomien mielikuvien pohjalta, tai toteuttaen mielikuvia kuvallisen ilmaisun kautta
- Lapsen mielikuvitus ja kuuntelutaito kehittyvät taideintegraation avulla
- Taideintegraation avulla pyritään lapsen mielikuvituksen rikastamiseen erilaisten esteettisten elämysten, kuten tarinoiden, satujen ja kuvien avulla
- Havainnollistetaan laulujen sisältöä käsinukkeja ja muita leluja käyttäen
- Satujen ja lorujen elävöittäminen soittimien avulla.
- Innostetaan ja tuetaan lapsen pyrkimystä luovaan leikkiin

3.2.6 Improvisaatio

- Rohkaistaan ja kannustetaan lasta omaan musiikilliseen keksintään soittaen, laulaen ja liikkuen
- Opetellaan ryhmässä toisten ideoiden hyväksymistä ja omien ideoiden esille tuomista
- Harjoitellaan yhteissoitto- ja kuuntelutaitoja
- Leikin ja mielikuvien kautta etsitään monipuolisia tapoja tuottaa liikettä, musiikkia ja erilaisia ääniä itse keksien
- Tutustutaan säveltämiseen improvisoinnin kautta, tehdään sanoituksia, melodioita, harmonioita ja pieniä omia kappaleita lapsen ikä huomioiden

4 Muskarin musiikilliset tavoitteet eri ikäkausina

4.1 Perhemuskarit, 0-2 -vuotiaat aikuisen kanssa

4.1.1 Vauvat 3kk-12kk oman aikuisen kanssa

Nykytutkimus osoittaa, että jo vastasyntynyt vauva on taitava musiikin ja rytmin kuuntelija. Vauva kuuntelee tarkasti erityisesti äidin laulua ja puhetta, sekä kykenee huomaamaan rytmissä ja melodiassa tapahtuvat pienetkin erot. Oman vanhemman laulu on lapselle tärkein äänimaisema. Musiikin avulla pyritään vahvistamaan lapsen ja aikuisen välistä varhaista

vuorovaikutusta.

Vauvamuskarissa tuetaan lapsen ja aikuisen välistä vuorovaikutusta syli- ja kosketusleikein sekä kannustetaan ja innostetaan vanhempia ottamaan katsekontaktia lapseen. Tunneilla musiikki koetaan kokonaisvaltaisesti keholla, kaikkia aisteja hyödyntäen ja monilla eri työtavoilla vauva yhdessä aikuisen kanssa. Tunneille luodaan rauhallinen tunnelma ja kuunteluympäristö, joka antaa lapselle tilaa havainnoida ja kokeilla asioita itse ja omassa tahdissaan.

4.1.2 1-vuotiaat oman aikuisen kanssa

1-vuotiaiden ryhmässä opetellaan toimimista oman vanhemman kanssa ryhmässä ja ollaan vuorovaikutuksessa musiikin, toisten muskarilaisten ja opettajan kanssa lapsen sosiaalisten taitojen tasolla.

1- vuotias ottaa ensimmäiset askeleensa ilman tukea ja oppii kävelemään. 1-vuotias tahtoo tutkia maailmaa ja ympäristöään aktiivisesti liikkuen ja tätä intoa tuetaan muskarissa musiikkiliikunnan keinoin: opettelemalla erilaisia tansseja, löytämällä erilaisia tapoja liikkua: esimerkiksi kävellen, juosten, ryömien, kontaten, kierien, pyörien ja pomppien.

Lapsi harjoittelee tekemään asioita itse ja sorminäppäryys sekä silmän ja käden yhteistyö kehittyy. Hienomotoriikka kehittyy mm. soittimia käsitellessä: lasta rohkaistaan itse kokeilemaan soittamista yhdessä ryhmän kanssa (esim. marakassit, kapulat, rummut, kulkuset, laattasoittimet ja oma keho). Käsien motoriikan kehittyminen ja iloinen yhteissoittokokemus luovat hyvän perustan hyvän musiikkisuhteen kehittymiselle.

Laulutaito ja puhe jatkavat kehittymistään. Lapsi kokee laulujen, lorujen ja musiikin riemun ja sykkeen laulaen, liikkuen, körötellen, taputtaen ja soittaen niin itse tehden kuin aikuisen kanssa yhdessä. Monia eri aistikanavia (kuulo, näkö, tunto ja tasapaino) sekä monipuolisia työtapoja käyttäen musiikin oppiminen on moniulotteista ja opitut asiat painuvat tehokkaasti sekä lihasmuistiin että aivojen pitkäkestoiseen muistiin. Musiikki aktivoi aivoissa tunteita käsitteleviä osia ja auttaa lasta tunteiden käsittelyn opettelussa.

4.1.3 2-vuotiaat oman aikuisen kanssa

2-vuotias lapsi haluaa kokeilla ahkerasti kaikenlaisia asioita, joita muutkin lapset ja aikuiset tekevät. Lapsi haluaa leikkiä muiden lasten kanssa, mutta ei vielä kuitenkaan kunnolla hallitse yhteistoimintaa. Liikkuvaa ja motorisesti vauhdikkaasti kehittyvää lasta kannustetaan toimimaan yhä itsenäisemmin osana ryhmää ja opetetaan seuraamaan ja noudattamaan yhteisiä ohjeita.

Lapsi on kiinnostunut kaikesta mitä aikuinen tekee ja haluaa olla kaikessa mukana. 2-vuotias alkaa käyttää mielikuvitustaan. Lapsi yhdistää sanoja lauseiksi vähitellen ja oppii ymmärtämään kielen sosiaalisen luonteen. Laulujen sanat tarttuvat ja lapsi tapaa lauluja jo reippaastikin. Muskarissa kartutetaan lauluvarastoa ja musiikkia hahmotetaan edelleen aikuisen kanssa yhdessä, mutta jo enemmän itsenäisesti.

4.1.4 Musiikilliset työtavat perhemuskareissa

4.1.4.1 Kuuntelu

- kehitetään kuuntelukykyä ja musiikillista muistia
- lapselle pyritään tarjoamaan monipuolista kuulokuvaa eri tyyllilajien musiikkia hyödyntäen
- vahvistetaan jaettuja musiikin kuuntelukokemuksia ja nautitaan musiikin luomasta tunnelmasta
- kuunnellaan ja opetellaan tunnistamaan tuttuja ääniä, lauluja ja musiikkia
- rauhoitutaan ja aktivoitutaan kuunneltavan musiikin mukaan

4.1.4.2 Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö

- kannustetaan lasta omaan luonnolliseen ja terveeseen äänenkäyttöön sekä sekä vahvistetaan puheen kehittymistä
- harjoitellaan ääniteitä, matkitaan äänimaisemia, eläimiä jne, jotka auttavat lapsen puheen kehittymisessä harjoitellaan erilaisia ääniteitä laulujen kautta ja matkitaan tutuissa äänimaisemissa kuultuja ääniä (esim. eläinten ääniä)
- loruillaan rytmikkäästi erilaisia äänensävyjä eri voimakkuuksia käyttäen
- rohkaistaan lapsia ja vanhempia laulamiseen sekä kehitetään lapsen ja vanhemman yhteistä laulustoa muutaman sävelen lauluista haastavampiin lauluihin
- lauluja toistetaan useita kertoja eri työtapoja ja aistikanavia hyödyntäen, jotta oppiminen olisi kokonaisvaltaista ja syvempää
- käytetään leikkiin ja arkirutiineihin liittyviä lauluja ja rohkaistaan niiden keksimiseen kotona
- opetellaan laulamaan ja soittamaan samanaikaisesti

4.1.4.3 Musiikkiliikunta

- Musiikki ja sen syke ja rytmit koetaan ensin oman vanhemman kehon kautta ja sitten oman liikkeen kautta.
- Musiikkia tukevan liikkeen ja tanssin kautta lapsi oppii hahmottamaan musiikin muotoa ja omaa kehoaan sekä pääsee osaksi musiikkikokemusta. Samalla sekä karkea- että hienomotoriset taidot kehittyvät lapsen omista lähtökohdista.
- Tuetaan lapsen perusturvallisuuden kehitystä laululeikein, joissa voi aistia iho- ja liikekontaktia.
- Rohkaistaan lasta omaan liikkumiseen, monipuoliseen kehon käyttöön ja autetaan etsimään erilaisia liikkumistapoja
- kehitetään ja tuetaan lapsen karkea- ja hienomotorisia taitoja sekä tasapainoaisia musiikin keinoin
- Tutustutaan musiikissa esiintyviin erilaisiin käsitteisiin liikkeen kautta (esim. hiljaa - voimakkaasti, hitaasti - nopeasti, liikutaan - pysähdytään) ja opetellaan seuraamaan ja noudattamaan yhteisiä ohjeita.

4.1.4.4 Soittaminen

- Oma keho soittimena on kaiken soittamisen lähtökohta

- Tutustutaan eri soittimiin, tutkitaan niiden muotoja, äänenvärejä ja soittotapoja sekä harjoitellaan ensin aikuisen avustuksella ja sen jälkeen itse tuottamaan soittamista ääntä ja ääniä.
- Lasta rohkaistaan kokeilemaan erilaisia soittimia itse soittaen ryhmässä yhdessä muiden kanssa. Muskarissa käytettäviä soittimia ovat usein mm. marakassit, kapulat, rummut ja laattasoittimet.
- Säestetään lauluja ja loruja rytmii- ja melodiasoittimilla oman aikuisen avustuksella ja kehitetään motorisia taitoja
- Soittamalla ja laulamalla tutustutaan myös musiikin voimakkuuden ja tempon vaihteluihin (esim. hiljaa - voimakkaasti, hitaasti - nopeasti, soitto - tauko)
- opetellaan käsittelemään ja pitämään huolta soittimista

4.1.4.5 Taideintegraatio

- Yhdistetään musiikki muihin taidemuotoihin (kuvataide, nukketeatteri ja käsinuket, lastenkirjat ja –kirjallisuus jne.)
- Tuetaan lapsen kokonaisvaltaista kehitystä eri taidemuotoja käyttämällä yhdessä musiikin kanssa.

4.2 Leikkiryhmät 3v.

Leikkiryhmissä 3-vuotiaasta alkaen, totutellaan olemaan ryhmässä ilman omaa aikuista (poikkeuksena sisarusryhmät).

3-vuotias lapsi liikkuu ja kiipeilee ketterästi. Muskarissa liikutaan paljon: tämä auttaa purkamaan energiaa keskittymistä vaativien hetkien lomassa. 3-vuotiaalla lapsella alkaa olla laaja sanavarasto ja hän tuottaa puhetta ymmärrettävästi lapsenomaisia ilmaisuja käyttäen. Lapsi ottaa aktiivisesti osaa keskusteluun ja kertoilee tapahtumista. Lapsi on myös kiinnostunut erilaisista asioista ja kyselee paljon. Sanavarastoltaan laajemmat ja monimutkaisemmat laulut ja laululeikit kehittävät lapsen sanavarastoa ja puhetta. Erilaiset rytmiset lorut ovat tärkeitä lapsen puheen kehittymisen tukemiseksi. Loruttelemalla ja laulamalla pyritään tukemaan lasta selkeämmän artikulaation ja puheintonaation kehittämisessä sekä muistin kehittämisessä.

Lapsi kiinnostuu uusista taidoista ja osaa keskittyä jo hieman pidempään, mutta tarvitsee vielä paljon aikuisen tukea. Lapsi leikkii mielikuvitusleikkejä. Erilaiset tarinat, kertomukset, satueläinhahmot, kuvat ja jännittävät leikit tukevat muskarissa lapsen mielikuvituksen kehitystä sekä tunneilmaisua musiikissa. Elämyksien ja kokemusten kautta kaikkia aistikanavia ja monipuolisia työtapoja hyödyntäen, oppiminen on monipuolisempaa ja syvempää. Musiikki aktivoi aivoissa tunteita käsitteleviä osia ja auttaa lasta tunteiden käsittelyn opettelussa. Eri laulujen avulla lapsi voi oppia ymmärtämään eri tunnetiloja. Laulut auttavat lasta myös empatiakyvyn kehittämisessä.

Muskariopetus lähtee liikkeelle rytmien kokemisesta musiikillisten työtapojen avulla. Musiikin perussyke kulkee musiikkileikkikoulussa yhtenä tärkeimpänä musiikillisena tavoitteena: muskarissa pyritään löytämään ja säilyttämään yhteinen syke niin liikkeessä, laulussa kuin

soitossakin. Muskarissa harjoitellaan yhteisen perussykkeen lisäksi myös sana- ja melodiarytmejä.

Muskarissa tutustutaan musiikissa esiintyviin käsitepareihin kokonaisvaltaisesti kaikkia työtapoja hyödyntäen. Käsitepareja ovat mm: hiljaa-voimakkaasti, hitaasti- nopeasti, etenee -stop, korkea-matala, samanlainen-erilainen.

4.2.1 Musiikilliset työtavat leikkiryhmissä

4.2.1.1 Kuuntelu

- Kuuntelun harjoittelu voi kehittää lapsen keskittymiskykyä, äänten erottelua toisistaan ja edesauttaa mm. vieraiden kielten oppimista. Tunneilla opetellaan keskittymään kuuntelemiseen ja kuunnellaan myös hiljaisuutta.
- Musiikin kautta eläydytään erilaisiin tunnelmiin ja tunnetiloihin
- Tutustutaan elämyksellisesti erilaisiin musiikillisiin tyyliin, sekä musiikkikulttuureihin.
- Opetellaan tunnistamaan tuttuja lauluja ja erilaisten soittimien ääniä.
- Harjoitellaan erottamaan sävelkorkeuksia, korkea - matala.
- Harjoitellaan erottamaan musiikillisiä elementtejä (käsitepareja) toisistaan sekä tunnistamaan niiden sisäisiä variaatiota, kuten tempon vaihtelut tai erilaisten sointivärit.

4.2.1.2 Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö

- Lasta rohkaistaan oman äänen käyttöön niin lauluissa, loruissa kuin äänileikeissä, ja kannustetaan käyttämään ääntään luovasti ja monipuolisesti (mm. improvisointi ja omat laulut).
- Laulamisen sävelpuhtautta harjoitellaan alkaen muutaman sävelen lauluista, laajentaen melodiana kohti pentatonista eli viisisävelistä asteikkoa.
- Kartutetaan laulu- ja loruvarastoa monipuolisesti.
- Rytmisen loruilu voi tukea lapsen puheen kehittymistä, selkeämpää artikulaatiota sekä puheintonaatiota.
- Laulujen kautta lapsen on mahdollista samaistua erilaisiin tunnetiloihin joka voi edesauttaa empatiakyvyn kehittymistä.
- Koetaan yhdessä ja yksin laulamisen iloa.

4.2.1.3 Musiikkiliikunta

- Koetaan liikkuen musiikin perussykettä, muotorakenteita sekä tempon ja dynamiikan vaihteluita.
- Opetellaan erilaisia piiri- ja laululeikkejä sekä tansseja.
- Rohkaistaan lasta liikkumaan musiikin mukaan vapaasti improvisoiden tunnelman ja mielikuvan johdattamana.
- Tuetaan lapsen keuhonhallintaa musiikkiliikunnan keinoin.
- Kehitetään karkeamotorisia taitoja liikuntaleikkien avulla ja hienomotorisia taitoja kehollisten laulu- ja loruleikkien avulla.

4.2.1.4 Soittaminen

- Pyritään löytämään ja säilyttämään yhteinen perussyke.
- Käytetään monipuolisesti lauluja ja loruja säestäen kehosoittimia, rytmisoittimia (mm. kapulat, marakassit, triangeli, kulkuset, guiro) ja melodiasoittimia (mm. laattasoittimet ja ksylofonit).
- Tutustutaan bändisoittimiin: mikrofoniiin laulaminen, kosketinsoittimet, sähkökitara, sähköbasso, rumpusetti.
- Kehitetään käsien hieno- ja karkeamotoriikkaa soittimien käsittelyn kautta.
- Kannustetaan lasta luovaan itse keksimiseen ja soittamiseen (esim. soitinsadut).
- Soitetaan yhdessä (tutti) ja yksin (soolot).
- Koetaan soittamisen iloa ja tuotetaan erilaisia sointivärejä.
- Harjoitellaan yhteismusisoinnin taitoja (aloittaminen, lopettaminen, kuunteleminen) ja saadaan kokemuksia yhteismusisoinnista.
- Yhteismusisointitaitojen rinnalla voivat kehittyä lapsen sosiaaliemotionaaliset taidot, jolloin lapsi oppii mm. kuuntelemaan ja odottamaan omaa vuoroaan

4.2.1.5 Taideintegraatio

- Elävöitetään musiikkia muita taidemuotoja hyödyntäen: piirretään, musiikkimaalataan, askarrellaan.
- Opetuksessa voidaan hyödyntää elementtejä kuvataiteesta, tanssista, sirkuksesta, teatterista ja kirjallisuudesta.
- Elävöitetään runoja ja tarinoita soittimilla luoden niihin mm. äänimaisemia
- Sadutetaan, sävelletään ja sanoitetaan

4.3 Leikkiryhmät 4v.

4-vuotiaan motoriikka kehitty vauhdilla. Kädentaidot ja hienomotoriikka kehitty ja lapsi harjoittelee mm. kirjaimien piirtämistä. Käsien hieno- ja karkeamotoriikka kehitty myös mm. instrumenttien käsittelyssä ja samalla yhteismusisointitaidot kehittyvät. Muskarissa soitetaan yhdessä ryhmän kanssa esim. marakasseja, kapuloita, rumpuja, laattasoittimia ja boowhackereita.

Kielellinen kehitys edistyy ja puhe alkaa olla selkeää. Lapsi selostaa yhtenäisesti tapahtumia ja kokemuksia. Muskarissa hyödynnetään kehitetään lapsen kertynyttä sanavarastoa monisanaisempiin loruihin ja lauluihin. Muskarissa tuetaan puheen kehittymistä, artikulointia, puheintonaatiota ja muistia rohkaisemalla lasta omaa äänenkäyttöön lauluissa ja loruissa.

Lapsi nauttii ikäisestään seurasta ja on myös yhteistyökykyinen ja kuitenkin vuoroin riitainen. Lapsi kyselee paljon miksi-kuinka-milloin -kysymyksiä ja hän on kiinnostunut erilaisten sanojen merkityksistä. Lapsi kuuntelee ja kertoo pitkiä tarinoita sekoittaen joskus toden ja mielikuvituksen. 4-vuotias rakastaa roolileikkejä. Tarinat, kertomukset, satuhahmot, kuvat ja jännittävät leikit tukevat muskarissa lapsen mielikuvituksen kehitystä sekä tunneilmaisua musiikissa. Elämysten ja kokemusten kautta, kaikkia aistikanavia ja monipuolisia työtapoja

hyödyntäen, oppiminen on monipuolisempaa ja syvempää. Lapsi alkaa ymmärtää oman vuoron odottamisen periaatteen, mutta ei vielä malta. Muskarissa totutellaan olemaan ryhmässä ilman aikuista ja opetellaan myös noudattamaan yhteisiä sääntöjä ja toimimaan osana ryhmää.

Musiikillisesti pyritään löytämään yhteinen syke niin liikkeessä, laulussa, kuin soitossakin. Käsien kehittyneempi hieno- ja karkeamotoriikka mahdollistaa haastavampien kehorytmien käytön. Tunneilla harjoitellaan kaikurytmien ja rytmiostinatojen toistamista. Nämä kehittävät mm. lapsen kuuntelutaitoa ja muistia. Musiikkiliikunnassa harjoitellaan haastavampia koordinaatiota kehittäviä liikkeitä ja hahmotetaan tanssin sekä liikkeen avulla musiikin muotoa tarkemmin. Erilaiset kuunteluleikit ja harjoitukset auttavat lasta keskittymään sekä erottelamaan ääniä kuulemastaan musiikista.

4.3.1 Musiikilliset työtavat 4-vuotiaiden leikkiryhmissä

4.3.1.1 Kuuntelu

- Eläydytään musiikin kautta erilaisiin tunnelmiin ja kuunnellaan monipuolisesti erilaisia musiikkityylejä
- Harjoitellaan kuuntelemaan keskittymistä ja erilaisten äänien erottamista musiikista kuunteluleikkien ja harjoitusten avulla

4.3.1.2 Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö

- Rohkaistaan lasta terveeseen ja luonnolliseen äänenkäyttöön sekä kannustetaan lasta käyttämään ääntään luovasti ja monipuolisesti improvisoinnin ja erilaisten äänileikkien avulla.
- Hyödynnetään lapsen kertynyttä sanavarastoa monisanaisempiin lauluihin ja loruihin.
- Laulamisen sävelpuhtautta harjoitellaan alkaen muutaman sävelen lauluista, laajentaen melodiasa kohti pentatonista ja laajempia asteikoita.
- Lauletaan yksin ja yhdessä

4.3.1.3 Musiikkiliikunta

- Harjoitellaan haastavampaa koordinaatiota ja kehonhallintaa kehittäviä liikkeitä.
- Hahmotetaan tanssin sekä liikkeen avulla musiikin muotoa.
- Opetellaan piiri- ja laululeikkejä sekä tansseja.
- Koetaan liikkuen musiikin perussykettä, muotorakenteita sekä tempon ja dynamiikan vaihteluita.
- Kannustetaan lasta liikkumaan musiikin mukaan vapaasti tunnelman ja mielikuvan mukaan.
- Koetaan musiikin kautta erilaisia rytmejä.

4.3.1.4 Soittaminen

- Kokeillaan haastavampia kehorytmejä ja syvennetään instrumenttien käsittelytaitoja: tuetaan hieno- ja karkeamotoristen taitojen kehittymistä.

- Kannustetaan lasta luovaan soittamiseen esimerkiksi soitinsatujen kautta.
- Rohkaistaan lasta soittamaan yhdessä ryhmän kanssa.
- Kehitetään lapsen sosioemotionaalisia taitoja yhteismusisoinnin kautta opettaen muiden kuuntelemista ja oman vuoron odottamista.
- Soitetaan monipuolisesti eri soittimilla, koetaan soittamisen iloa ja kuunnellaan erilaisia sointivärejä.
- Harjoitellaan kaikurytmien ja rytmiostinatojen toistamista kehorytmeihin ja soittimin.
- Harjoitellaan yhteismusisoinnin taitoja (aloittaminen, lopettaminen, tauko),

4.3.1.5 Taideintegraatio

- Elävöitetään musiikkia muita taidemuotoja hyödyntäen, esimerkiksi piirretään, musiikkimaalataan ja askarrellaan
- Toteutetaan helpohkoja musiikkisatuja
- sadutetaan, sävelletään ja sanoitetaan

4.4 Leikkiryhmät 5-6 v.

5-6-vuotias on motorisesti kehittyneempi, aktiivinen ja taitava liikkuja. Musiikkiliikunnassa harjoitellaan haastavampia koordinaatiota kehittäviä liikkeitä ja harjoitellaan tanssin, liikkeen sekä kuuntelun avulla mm. musiikin muotoa tarkemmin. Tunneilla keksitään omia liikkeitä ilmaisemaan kuultua musiikkia. Muskarissa liikutaan, lauletaan, leikitään, soitetaan keho- ja rytmisoittimia sekä kuunnellaan musiikkia tutustuen musiikin mm. käsitteisiin (esim. keinoen-marssien, hiljaa-voimakkaasti), tahtilajeihin ja nuottien tavanomaisimpiin aika-arvoihin ja niiden symboleihin.

Lapsen puhe on vuolasta ja usein virheetöntä. Lapsi rakastaa kertomuksia ja esittää niitä yksityiskohtaisesti itse. Muskarissa kehitetään sanastoa ja kartutetaan loru- ja lauluvarastoa uusilla lauluilla sekä kerrataan aiempina vuosina opittuja lauluja. Kehittynyt puhe ja ääntäminen helpottaa laulamista ja laulujen opettelua. Tunneilla lasta rohkaistaan oman äänen käyttöön niin lauluissa kuin loruissakin.

5-6-vuotiaan lapsen yleinen käyttäytyminen on loogisempaa, kontrolloidumpaa ja riippumattomampaa kuin aiemmin. Yhteistyö kavereiden kanssa onnistuu ja muskarissa vahvistetaan ryhmässä toimimisen taitoja, me yhdessä -taitoja mm. yhteismusisoinnilla. Yhteismusisointi auttaa lapsen sosioemotionaalisten taitojen kehittämisessä. Lapsi voi oppia kuuntelemaan muita ja odottamaan omaa vuoroaan.

Kehorytmiikan kautta siirrytään soittamiseen. Tunneilla harjoitellaan yhteisen sykkeen ja toistuvien rytmien ostinatokuvien säilyttämistä niin liikkeessä, laulussa kuin soitossakin. Yhteisen sykkeen ja ostinatorytmien lisäksi rytmittellään rytmisoittimilla ja melodiasoittimilla. Tämän lisäksi lapsia ohjataan omaan kokeiluun ja keksimiseen sekä improvisointiin.

Lapsi on hienomotorisesti jo valmiimpi kokeilemaan melodiasoittimia. Pop & Jazz

Konservatoriolla on mahdollista aloittaa soitinmuskarit lapsen täyttäessä 5-vuotta. Soitinmuskarisoittimia ovat piano, kitara, 5-kielinen kantele, nokkahuilu, lyömäsoittimet ja ukulele sekä soitinkaruselli, jossa kokeillaan useampaa soitinta yhden lukuvuoden aikana.

Musiikki aktivoi aivoissa tunteita käsitteleviä osia ja musiikkia kuunteleva lapsi opettelee huomaamattaan tunnetaitoja. 5-6-vuotiaiden kanssa voidaan harjoitella tunteiden tunnistamista, hallintaa, sietämistä ja käsittelyä. Eri laulujen avulla lapsi voi oppia ymmärtämään eri tunnetiloja ja laulut auttavat lasta myös empatiakyvyn kehitymisessä.

Muskarissa herätellään rakkautta musiikkiin, joka on parhaimmillaan yksilön oma voimavara läpi elämän ja luo pohjaa tulevia musiikkiharrastuksia varten.

4.4.1 Musiikilliset työtavat 5-6-vuotiaiden leikkiryhmissä

4.4.1.1 Kuuntelu

- Etsitään musiikista mahdollisuutta rentoutumiseen ja rauhoittumiseen.
- Opetellaan kuuntelemaan keskittyneesti kuunteluleikkien ja harjoitusten avulla.
- Tutustutaan elämyksellisesti erilaisiin musiikkityyleihin ja musiikkikulttuureihin.
- Tutustutaan erilaisiin soittimiin musiikkisatujen kautta, konsertteja seuraamalla sekä muskaritunnin yhteydessä toteutettujen soitinesittelyjen kautta.
- Harjoitellaan erottamaan musiikin käsitteitä korvakuulolta (muoto, tempo, dynamiikka, sointiväri, duuri-mollitunnelmat jne.) Sisäisen kuulemisen taitoa harjoitellaan mm. tuttujen laulujen avulla.
- Opetellaan tunnistamaan bändi- ja orkesterisoittimia sekä niiden äänimaailmoja.
- Ohjataan lapsia havainnoimaan ja kuulemaan musiikkia ympärillään eri paikoissa, esimerkiksi päiväkodissa, kotona, televisiossa.

4.4.1.2 Laulaminen, loruileminen ja äänenkäyttö

- Käytetään omaa ääntä monipuolisesti ja ohjataan lasta luonnolliseen laulamiseen (hengitys, rentoutus ja lauluasento).
- Kehitetään laulamisen sävelpuhtautta harjoitellen ensin muutaman sävelen lauluja, laajentaen melodiaa kohti pentatonista ja laajempia asteikoita.
- Rohkaistaan lasta laulamaan yksin ja yhdessä.
- Harjoitellaan ”sisäistä laulamista” eli laulamista hiljaa mielessä.
- Harjoitellaan tunnistamaan sävelkorkeuksia
- Keksitään omia loruja ja lauluja ja sävelletään niitä yhdessä.

4.4.1.3 Musiikkiliikunta

- Koetaan ja harjoitellaan musiikin käsitteitä (rytmi, tempo, dynamiikka, muotorakenteet) monipuolisesti ja leikinomaisesti musiikkiliikunnan kautta.
- Opetellaan erilaisia tansseja ja rohkaistaan lasta liikeimprovisointiin
- Käytetään monipuolisesti kehorytmiikkaa ilmaisemaan sana- ja melodiarytmejä sekä perussykettä

- Pyritään pitämään yllä perussykettä kehossa ja samanaikaisesti tuottamaan myös toista rytmiä.
- Harjoitellaan haastavampia koordinaatiota kehittäviä liikkeitä ja hahmotetaan tanssin sekä liikkeen avulla musiikin sisältöä tarkemmin.
- Kehitetään hienomotoriikkaa aktiivisesti erilaisten laululeikkien ja lorujen kautta.

4.4.1.4 Soittaminen

- Laajennetaan perussykkeen kokemusta monipuolisesti kehorytmiikkaan ja eri soittimiin. Käytetään säestyksissä monipuolisesti erilaisia rytmi-, laatta- ja harmonia- ja bändisoittimia.
- Harjoitellaan yhteisen perussykkeen ja toistuvien rytmisten ostinatokuvioiden pysymistä soittaessa erilaisia soitinsovituksia sekä opetellaan erilaisia säestyksiä, melodioita ja ostinatoja (säestyskuvioita).
- Harjaannutetaan melodia-, rytmi- ja bändisoitintaitoja. Opetellaan tempoon ja dynamiikkaan liittyviä käsitteitä (esim. hidastuen-nopeutuen, hiljentyen-voimistuen).
- Harjoitellaan yhteismusisoinnin taitoja (aloittaminen, lopettaminen, solo, tauko, kuunteleminen) ja saadaan kokemuksia yhteismusisoinnista.
- Improvisoidaan annetun tai itse keksityn teeman pohjalta pieniä rytmisiä ja melodisia kuvioita tai tunnelmaa kuvaavaa ääntä äänimaisemaan rytmi-, melodia- ja bändisoittimilla.

4.4.1.5 Taideintegraatio

- Käytetään musiikkimaalausta, piirtämistä, maalaamista, askartelua ja muita kuvallisen ilmaisun tapoja tukemaan esimerkiksi musiikin muotojen hahmottamista ja hienomotoristen taitojen kehittymistä.
- Lapsen musiikillisen tunneilmaisun ja mielikuvituksen kehittymistä tuetaan käyttäen erilaisia satuhahmoja ja eläimiä, kuvia, tarinoita, kertomuksia ja jännittäviä leikkejä
- Opittuihin lauluihin ja loruihin voidaan liittää esimerkiksi pöytä- ja varjoteatteria.
- Sadutetaan ja sävelletään tunneilla.

4.6 Soitinmuskarit 5-7v.

Soitinmuskarit on tarkoitettu 5-7-vuotiaille lapsille.

5-7-vuotiaat lapset ovat jo motorisesti kehittyneempiä ja näin ollen valmiimpia kokeilemaan soitinmuskarissa laajemmin ja syventyneemmin soittimia. Pop & Jazz Konservatorion soitinmuskareissa on mahdollista tutustua mm. 5-kielisen kanteleen, nokkahuilun, pianon, kitaran, lyömäsoittimien tai ukulelen alkeisiin. Lapsi voi valita näistä yhden instrumentin soitinmuskariryhmän tai soitinkaruselliryhmän, jossa kokeillaan vuoden aikana useampaa soitinta. Soitinmuskarin opetus tapahtuu 3-6 lapsen pienryhmissä 45 minuuttia kerrallaan kerran viikossa.

Soittimeen tutustuminen tapahtuu elämyksellisesti ja kokonaisvaltaisesti leikin kautta musiikkileikkikoulun eri työtapoja käyttäen. Tunneilla soitetaan valitun oman soittimen lisäksi myös muita melodia-, rytmi- ja bändisoittimia ja harjoitellaan yhdessä soittamista, yhteisen sykkeen löytämistä ja soittokavereiden kuuntelemista. Soitinmuskareissa kehitetään myös hieno- ja karkeamotorisia taitoja, kuunnellaan musiikkia, tehdään pieniä opeteltavaan asiaan liittyviä tehtäviä ja luodaan pohjaa mahdollisia tulevia instrumenttiopintoja varten. Soitinmuskarisoittimen valinta ei sido mahdolliseen tulevaan soitinvalintaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää esimerkiksi kuvionuottimenetelmän mahdollisuuksia soittamisen ja nuottien opettelussa.

Soitinmuskareissa opetus etenee aina ryhmän tason mukaan. Soitinmuskarissa on mahdollista jatkaa useamman vuoden ja ilmoittautua seuraavana vuonna jatkoryhmään. Jatkoryhmässä vahvistetaan jo opittuja taitoja, opetellaan uutta, syvennyttään vielä aiempaa enemmän soittamiseen, mutta opetus tapahtuu edelleen leikin kautta muskarin perinteisiä työtapoja käyttäen.

4.6.1 Soitinmuskarit yleisesti

Soitinmuskareissa syvennetään muskarissa opittuja tietoja ja taitoja, joita sovelletaan myös oman instrumentin opettelussa. Soitinmuskari kehittää lapsen omaa musiikkisuhdetta, musiikillista ilmaisukykyä sekä harjaannuttaa lapsen kykyä kuunnella ja kokea musiikkia kokonaisvaltaisesti.

Omaa soitinta opetellaan yhdessä soittaen. Ryhmässä on mahdollista soittaa välillä myös erilaisilla soitinkokoonpanoilla, esimerkiksi oman soittimen lisäksi yhteissoittamiseen voidaan yhdistää erilaisia melodia-, rytmi- ja bändisoittimia. Yhteissoitto kehittää vuorovaikutus- ja ryhmässä toimimisen taitoja ja auttaa mm. lapsen sosioemotionaalisten taitojen kehittämisessä: lapsi oppii kuuntelemaan muita, tulee kuulluksi ja opettelee odottamaan omaa vuoroaan. Ryhmätoiminta kehittää myös empatiataitoja.

Soitinmuskareissa tehdään silmä-käsikoordinaatiota, hieno- ja karkeamotoriikkaa sekä tasapainoa kehittäviä harjoituksia, jotka tukevat myös soiton- ja laulunopiskelua. Tunneilla voidaan improvisoida ja kehittää ilmaisua ja keksimistä mm. liikkuen, laulaen ja soittaen. Nuotinluvun osalta tutustutaan perusteisiin, lukusuuntaan, nuottien aika-arvoihin ja symboleihin sekä musiikkitermistön alkeisiin: hiljaa-voimakkaasti, voimistuen-hiljentyen, nopeasti-hitaasti, kiihtyen-hidastuen.

Soitinmuskarisoittimeksi valittua soitinta harjoitellaan kaikilla tunneilla ja pieniä tehtäviäkin voidaan antaa harjoiteltaviksi kotiin. Soittamisen lisäksi tunneilla hyödynnetään paljon muskarin perustyötapoja liikettä, kuuntelua, laulua, improvisoimista ja taideintegraatiota. Oman soittimen kautta opetellaan myös harjoittelun alkeita, mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta, itsenäisyyttä ja omasta soittimesta huolehtimista sekä etsitään hyvää soittoasentoa. Soitinmuskari antaa kokemusta esiintymistilanteista ja ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen.

Soitinkarusellisoittimia ei ole välttämätöntä hankkia kotiin, sen sijaan yhden instrumentin soitinryhmäsoitin on hankitaan kotiin ja sitä voidaan kuljettaa kodin ja muskarin välillä.

4.6.2 Musiikilliset työtavat soitinmuskarissa

4.6.2.1 Kuuntelu

- Tutustutaan erilaisiin soittimiin, ääniin, äänimaisemiin, musiikkityyleihin ja -kulttuureihin kuuntelemalla.
- Kuunnellaan äänitteitä musiikkia ja harjoitellaan tunnistamaan kuulonvaraisesti tuttuja soittimia, melodioita ja rytmejä. Kehitetään myös omaa korvaa kuulemaan kaipaako soitin viritystä (etenkin kielisoittimet).
- Voidaan käydä kuuntelemassa yhdessä konsertteja, soittotunteja ja soitinesittelyjä.
- Opetellaan kuuntelemaan aktiivisesti musiikin sisältämiä muotoja (esim. A- ja B-osa), tunnetiloja (esim. iloinen, surullinen, jännittävä, hauska) ja pieniä rytmisiä kuvioita (esim. tuttuja rytmejä) ja samoja musiikillisiä elementtejä, joita omalla soittimella opeteltu musiikki on sisältänyt (esim. duuri - molli, kahden soinnun vaihdoksia tai kahden melodiasävelen muuttumista - soittimesta riippuen).
- Opetellaan kuuntelemaan erilaisia musiikin peruselementteihin liittyviä käsittepareja musiikista (esim. hiljaa - voimakkaasti, nopeutuen - hidastuen, iloinen - surullinen).
- Keskitytään ja rauhoitutaan kuuntelemaan musiikkia.
- Ohjataan lapsia havainnoimaan ja kuulemaan musiikkia ympärillään eri paikoissa, esim. päiväkodissa, kotona, televisiossa, peleissä.

4.6.2.2 Laulaminen, loruilu, äänenkäyttö

- Lasta rohkaistaan oman äänenkäyttöön niin lauluissa, loruissa kuin äänimaisemienkin luomisessa
- Ääntä käytetään monipuolisesti, lasta ohjataan luonnolliseen ja terveeseen laulamiseen ja äänenkäyttöön (mm. hengitys, rentous, lauluasento).
- Muskarilaulustossa on erilaisia lauluja, kuten laululeikit, monisäkeistöiset ja tarinalliset laulut ja pienet muutaman sävelen laulut, joilla kehitetään mm. lapsen melodiatajua ja laulamisen sävelpuhtautta.
- Laulaen opitaan rytmisesti ja melodisesti monipuolisia lauluja ja loruja.
- Tunneilla voidaan laulaa pareittain tai pienryhmissä, kaikki yhdessä ja haluttaessa myös yksin.
- Tuetaan lasten laulamista samanaikaisesti oman soittamisen kanssa.

4.6.2.3 Musiikkiliikunta

- Musiikkiliikunnassa harjoitellaan koordinaatiota haastavia tansseja ja liikettä ja hahmotetaan tanssin, liikkeen sekä kuuntelun avulla musiikin muotoja ja erilaisia rakenteita tarkemmin.
- Keksitään omia liikkeitä ilmaisemaan kuultua musiikkia ja rohkaistutaan liikeimprovisointiin esimerkiksi annetun teeman pohjalta.

- Opetellaan erilaisia muodostelmia, joita käytetään tansseissa, esimerkiksi piiri, rivi ja jono.
- Koetaan ja harjoitellaan musiikin käsitteitä (rytmi, tempo, dynamiikka, muotorakenteet) monipuolisesti ja leikinomaisesti musiikkiliikunnan avulla.
- Kehitetään hieno- ja karkeamotoriikkaa aktiivisesti erilaisten laululeikkien, lorujen ja musiikin avulla
- Tehdään monipuolisia kehorytmiikkaharjoituksia ja opetellaan pitämään perussykettä yllä kehossa ja kokeillaan tuottaa samanaikaisesti myös toista rytmiä.

4.6.2.4 Soittaminen

- Opetellaan yhteissoittotaitoja (mm. yhteinen syke, soittokavereiden kuunteleminen oman soiton lisäksi, soitto ja tauko, aloittaminen ja lopettaminen yhtä aikaa, soolo - tutti) ja nautitaan yhdessä musisoimisesta.
- Oman soitinmuskarisoittimen lisäksi tunneilla musisoidaan myös käyttäen kehosoittimia, rytmi- ja melodiasoittimia sekä bändisoittimia.
- Usein Soittamiseen liittyviä asioita harjoitellaan usein ensin kehorytmein, esim. taputtamalla, ja sen jälkeen siirrytään soittimen ääreen. Opetellaan myös sanarytmejä.
- Opetellaan soveltamaan esim. musiikkiliikunnan ja kuuntelun kautta koettuja musiikillisia ilmiöitä yhteissoittoon. Opetellaan myös havaitsemaan millaisia tempoon ja dynamiikkaan liittyviä muutoksia musiikissa voidaan tehdä (mm. hiljaa - voimakkaasti, voimistuen - hiljentyen, nopeutuen - hidastuen.)
- Lapsia ohjataan keksimään omia ideoitaan itse keksityn tai annetun teeman, tunnelman tai tunteen pohjalta omalla soittimellaan.
- Pyritään lisäämään lasten musiikkitietoutta esim. erilaisten soitinten tunnistamisen ja musiikkityylien osalta.
- Opetuksessa voidaan myös hyödyntää musiikkiteknologisia välineitä soiton ja musiikin oppimisessa. Tunneilla voidaan esimerkiksi tuottaa äänimaisemia tai äänittää jokin muskarilaisten pieni sävellys.

4.6.2.5 Taideintegraatio

- Voidaan käyttää esim. piirtämistä tai musiikkimaalaamista tai muuta kuvaan tai videoon liittyvää tukemaan esimerkiksi musiikin muotojen hahmottamista ja hienomotoristen taitojen kehittämistä.
- Musiikkiin ja lauluihin voidaan yhdistää esim. pöytäteatteria ja varjoteatteria, kirjallisuutta satujen ja lorujen muodossa, liikuntaa.
- Voidaan toteuttaa esim. musiikkisatuja, joissa on erilaisia rooleja ja itse tehtyjä soitinsovituksia.
- Voidaan toteuttaa pieniä kirjallisia tehtäviä liittyen esim. nuottien aika-arvoihin.

4.6.3 Soitinkaruselli eli soitinkokeilu 5-7-vuotiaille

Soitinkarusellissa eli soitinkokeilussa lapsi tutustuu useampaan soitinmuskarisoittimeen (kantele, kitara, lyömäsoittimet, nokkahuilu ja piano) kuhunkin noin 6-7 viikon ajan saaden tuntumaa jokaisesta soittimesta. Opetellaan äänenmuodostamista erilaisilla soittimilla,

kehitetään motorisia taitoja, lauletaan, soitetaan ja kuunnellaan musiikkia yhdessä. Soitinkaruselli eli soitinkokeiluvuosi voi toimia apuna miettiessä mahdollista omaa myöhempää soitinvalintaa. Soitinkaruselli ei vaadi oman soittimen hankkimista kotiin.

4.6.4 Kantelemuskari

Kantelemuskarissa tutustutaan 5-kieliseen kanteleeseen soittaen, kuunnellen ja leikin kautta. Tunneilla opetellaan säestämään omaa ja muiden laulua mm. I, IV ja V -soinnuilla, harjoitellaan näppäillen melodiasoiton alkeita ja improvisoidaan. Kantelemuskarissa harjoitellaan motorisia taitoja (mm. vasemman ja oikean käden eriyttämistä soittaessa) ja etsitään mahdollisimman luontevaa ja rentoa soittoasentoa. Kantelemuskarissa musisoidaan myös muilla soittimilla ja voidaan yhdistää kanteletta mm. bändisoittoon.

4.6.5 Pianomuskari

Pianomuskarissa tutustutaan kosketinsoittimiin leikin, soiton, kuuntelun ja improvisoinnin kautta. Pianoa opetellaan soittamaan hyvässä soittoasennossa, molemmilla käsillä erikseen ja yhtä aikaa tutustuen korvakuulolla soittoon ja nuotinluvun alkeisiin. Yhteissoittotaitojen harjoittelu on myös tärkeää. Tunneilla opetellaan soittamalla säestämään omaa ja muiden laulua, soitetaan pieniä melodioita ja improvisoidaan. Pianon soittoa yhdistetään myös muihin soittimiin, esim. siten, että osa ryhmästä soittaa erilaisilla laattasoittimilla tai muilla luokasta löytyvillä soittimilla.

4.6.6 Kitaramuskari

Kitaramuskarissa tutustutaan erilaisiin kitaroihin ja opetellaan kitaransoiton alkeita pienten kappaleiden, leikin, liikkeen, oman keksimisen ja improvisoinnin kautta. Tunneilla soitetaan ½ -kokoisilla nylonkielisillä kitaroilla. Lapset saavat tuntumaa kitarasta soittimena soittamisen kautta ja oppivat samalla musiikillisia perusasioita, joista on hyötyä myös myöhemmässä soittoharrastuksessa. Kitaran soittoon tutustutaan opetellen erilaisia säestystapoja (mm. vapailla kielillä soittaminen, pienet soinnut, erilaiset efektiäänät, taputukset), kehitetään hienomotorisia taitoja pienin näppäilyharjoituksin ja opetellaan yhteissoittotaitoja.

4.6.7 Lyömäsoitinmuskari

Lyömäsoitinmuskarissa tutustutaan erilaisiin lyömä- ja rytmisoittimiin. Soittimiin tutustutaan soiton, laulun, leikin, kuuntelun ja improvisoinnin kautta. Tunneilla kehitetään motorisia taitoja erityisesti liikkeen ja soiton kautta, tuetaan rytmin ja kielen yhdistämistä esim. sanarytmejä rummuttamalla. Opetellaan perussykkeen ylläpitämistä mm. yhteissoitossa ja laulun säestyksenä erilaisia pieniä komppeja ja efektiäänäitä hyödyntäen. Tutustutaan itse soittamalla ja kuuntelemalla lyömäsoittimien eri käyttötapoihin musiikissa.

4.6.8 Nokkahuilumuskari

Nokkahuilumuskarissa päästään tutustumaan puhallinsoittimien maailmaan. Tunneilla harjoitellaan nokkahuilunsoiton alkeita, esim. hengitystekniikkaa, puhtaan ja kauniin äänen

tuottamista ja hyvässä soittoasennossa soittamista. Harjoitukset tukevat myös muiden puhallininstrumenttien soittotekniikan oppimista. Tunneilla soitetaan pieniä melodioita yksin sekä yhdessä muiden kanssa, improvisoidaan ja kuunnellaan musiikkia. Soittamisen lisäksi käsien hienomotorisia taitoja kehitetään myös muita muskarin perustyötapoja hyödyntäen ja tutustutaan nuotinluvun alkeisiin.

4.6.9 Ukulelemuskari

Ukulelemuskarissa tutustutaan ukuleleen soittaen, leikkien ja improvisoiden. Tunneilla harjoitellaan erilaisia sointuotteita ja taitojen kasvaessa voidaan myös näppäillä pieniä melodioita. Pääpaino on yhteissoitossa muiden ryhmäläisten kanssa ja soittoon yhdistetään mukaan myös laulua ja erilaisia efektiäänisiä esim. taputuksia kanteen. Soiton ohessa myös kehitetään hienomotorisia taitoja, opitaan pitämään huolta omasta soittimesta ja nautitaan uuden oppimisesta.

4.7 Aikuis- ja seniorimuskarit

Aikuis- ja seniorimuskarissa iloitaan oppimisesta ja yhdessä tekemisestä, tuetaan ryhmäläisten hyvinvointia musiikkikasvatuksen perustyötavoin. Aikuisten ja seniorien muskareissa opitaan uutta ja muistellaan vanhaa, harrastetaan yhdessä, suunnataan ajatuksia yhteiseen mielenkiinnon kohteeseen eli musiikkiin. Aiempaa soittotaustaa ei tarvitse olla.

4.7.1 Kuuntelu

- Kuunnellaan monipuolisesti erityylistä musiikkia, esimerkiksi lastenmusiikkia, kansanmusiikkia, pop & rock -musiikkia ja lattarimusiikkia, ryhmän toiveiden mukaisesti
- Rentoudutaan ja aktivoitutaan musiikin avulla
- Opetellaan kuuntelemaan musiikista erilaisia soittimia ja elementtejä.

4.7.2 Laulaminen

- Tuetaan, lisätään, opetellaan uutta ja elvytetään vanhoja taitoja
- Rohkaistaan käyttämään omaa ääntä musisoinnissa
- Opetellaan hengitystekniikkaa laulamisen ja muun äänenkäytön kautta
- Ääntä käytetään monipuolisesti, ohjataan luonnolliseen ja terveeseen laulamiseen ja äänenkäyttöön (mm. hengitys, rentous, lauluasento).

4.7.3 Musiikkiliikunta

- Rentoutetaan ja aktivoidaan kehoa ja mieltä soittamisen lomassa
- Tuetaan ja lisätään hyvinvointia liikkeen kautta
- Voidaan tanssia yhdessä
- Kehitetään ja ylläpidetään karkea- ja hienomotorisia taitoja sekä koordinaatiota

4.7.4 Soittaminen

- Tutustutaan muskariluokasta löytyviin erilaisiin soittimiin ryhmän mielenkiinnon mukaan: rytmi-, melodia- ja säestysoittimet, bändisoittimet.
- Jos ryhmäläisillä on aiempaa musiikillista taustaa ja soittimia kotona, voi niitä tuoda tunneille mukaan.
- Opetellaan yhteissoiton perusteita ilon ja yhteissoiton riemun kautta
- Kehitetään motorisia taitoja.
- Opetuksessa voidaan myös hyödyntää musiikkiteknologisia välineitä soiton ja musiikin oppimisessa. Tunneilla voidaan esimerkiksi tuottaa äänimaisemia tai äänittää jokin muskarilaisten pieni sävellys.

4.7.5 Taideintegraatio

- Opetuksessa voidaan hyödyntää elementtejä muista taidemuodoista, kuten kuvataiteesta, tanssista, sirkuksesta, teatterista ja kirjallisuudesta.
- Toimintaan voidaan liittää esimerkiksi musiikkimaalaamista tai muuta kuvaan tai videoon liittyvää tukemaan esimerkiksi musiikin muotojen hahmottamista ja hienomotoristen taitojen kehittämistä.
- Voidaan toteuttaa esim. musiikkitarinoita, joissa on erilaisia rooleja ja itse tehtyjä soitinsovituksia.
- Voidaan toteuttaa pieniä kirjallisia tehtäviä liittyen esimerkiksi nuottien aika-arvoihin.